

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Klaipėda University
Lithuanian Olympic Academy
Gdansk University of Physical Education and Sport
German Sport University Cologne
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського

РОЗВИТОК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ: НОВІТНІ ВИКЛИКИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали
Міжнародна онлайн-конференція студентів, аспірантів і молодих
вчених

м. Миколайв
28-29 жовтня 2022 року

Розвиток фізичної культури та спорту: новітні виклики, проблеми та перспективи: матеріали Міжнародної онлайн-конференції студентів, аспірантів і молодих вчених, 28 жовтня 2022 року. Миколаїв: НУК імені адмірала Макарова, 2022. 238 с.

У збірнику представлено тези за напрямками роботи конференції: олімпійський рух: спадщина, інновації та перспективи; олімпійський і професійний спорт: актуальні проблеми, перспективи розвитку та взаємодії; фізична активність та фізичне виховання населення різних вікових груп; організаційно-правові, соціально-економічні та культурологічні аспекти розвитку сучасного спорту.

Редакційна колегія:

Адаменко О. О., канд. пед. наук, доцент кафедри ТООПС
Бірюк С. В., канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент кафедри ТООПС
Деркач В. М., канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент кафедри ФВС
Марцінковський І. Б., канд. мед. наук, доцент кафедри ТООПС
Сокол О. В., доцент кафедри ФВС
Савіна О. Ю., канд. техн. наук, доцент кафедри ФВС
Челушкіна М. В., провідний фахівець кафедри ТООПС

Головний редактор:

Кувалдіна О. В., канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент, завідувач кафедри ТООПС

Матеріали надруковані в авторській редакції. За зміст матеріалів і достовірність наведених даних несуть відповідальність автори публікації та їх наукові керівники.

виявились практично ідентичними показникам спортсменів з ЕГ. Після ПЕ у 12 спортсменів ЕГ передстартові стани можна було зарахувати до категорії «бойової готовності», і лише по одному спортсмену – до категорій «передстартової лихоманки» і «передстартової апатії». Натомість у спортсменів з КГ таких позитивних змін не сталося. Це може свідчити про ефективність авторської методики педагогічного регулювання передстартових станів веслувальників.

Список літератури

1. Beckmann J., Elbe A. Sport psychological interventions in competitive sports. Cambridge Scholars Publishing, 2015. 240 p.
2. Halo P.V., Khvalebo G.V., Turevskiy I.M. System approach to development of model of optimal prestart state // Theory and Practice of Physical Culture. – 2015. – №12. – С. 22.
3. Kernas A.V. Diagnosis Structural Components Prelaunch Emotional States in Sportsman Single Combat // Asian Social Science. – 2014. – Т. 10. – №19. – С.30.
4. Шумова Н.С., Байковский Ю.В., Сопов В.Ф., Габбазова А.Я., Драугелите В.А., Ковалева А.В. Основные компоненты состояния готовности гребцов к соревнованию // Спортивный психолог. – 2017. – №3. – С. 15–20.

ДОПІНГ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО СПОРТУ

Сметана О. К., Фаріонов В. М.

*Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна*

Вступ. Сучасний спорт – величезна індустрія, що є масштабною системою виробництва спортивних рекордів. Вона включає не тільки спортсменів і тренерів, а й медичних працівників, психологів, наукових співробітників, менеджерів. Великі досягнення у спорті вимагають великих зусиль і, відповідно, великих навантажень, після яких організм людини не може відновитись без допомоги фармакологічних препаратів. Саме цей фактор є основним у проблемі використання допінгу у сучасному спорті. Суспільство в основному прийшло до думки про те, що подібні маніпуляції спортом і спортивними результатами є небажаними і потребують контролю, регулювання і навіть заборони. Міркування щодо розробки заборон на вживання наркотиків у спорті були засновані на таких міркуваннях, як – допінг у спорті є шахрайством і несправедливим; допінг шкодить спортсменам; допінг шкодить навіть спортсменам, які не застосовують допінгу; допінг завдає шкоди суспільству. Заборони повинні підлягати виконанню, і тому вимагають складної інфраструктури для справедливого застосування, допінг є збоченням спорту, допінг є неприродним і дегуманним

Мета дослідження – розглянути проблему допінгу у сучасному спорті та методи боротьби з нею.

Завдання дослідження: розглянути поняття допінг, а також класифікацію різних видів допінгу.

Методи дослідження – емпіричний та теоретичний методи.

Допінг (англ. doping, від англ. dope – давати наркотики) – використання речовин природного чи синтетичного походження, що дозволяє досягти найвищих спортивних результатів. Такі речовини не є наркотиками, але можуть різко піднімати активність нервової та ендокринної систем, а також м'язову силу на короткий проміжок часу. До допінгу відносяться також і препарати, що стимулюють синтез м'язових білків після фізичних навантажень [1].

Результати. Сьогодні Медична комісія (МК) МОК виділяє понад 10 тис. препаратів в різних лікарських формах, що відносяться до допінгових. У багатьох міжнародних спортивних федераціях (велоспорту, легкої атлетики, плавання й ін.) встановлені сьогодні рекорди затверджуються лише при наявності медичного протоколу чи висновку біопроб спортсменів на вміст в них допінгових ліків.

Згідно з визначенням Медичної комісії Міжнародного Олімпійського Комітету, допінгом можна вважати введення в організм спортсменів будь-яким шляхом (у вигляді уколів, таблеток, при вдиханні) фармакологічних препаратів, які штучно підвищують працездатність і спортивний результат. Крім того, до допінгів відносять і різного роду маніпуляції з біологічними рідинами [3].

У 1999 році було створено Всесвітнє антидопінгове агентство (WADA). Ініціаторами створення такого агентства стали різноманітні спортивні організації, включаючи Міжнародний олімпійський комітет (МОК). Саме МОК забезпечував повне фінансування WADA на початковому етапі існування [2].

Спортсмен може бути протестований будь-де, як під час, так і поза змаганнями, з 6 до 23 год. При цьому кількість тестувань на рік ніяк не обумовлюється і залежить від плану антидопінгових організацій.

В даний час встановлене застосування допінгу веде до дискваліфікації спортсмена, який використовував заборонені препарати на 2 роки, а повторне використання допінгу може призвести до довічної дискваліфікації. Але навіть такі санкції не дають змоги вирішити проблему використання допінгу повністю.

Речовини, ідентифіковані як «несприятливий аналітичний результат» в кожному класі наркотиків в ADAMS (усі види спорту) [4, 5]. Анаболічні засоби; 704; 47%. Стимулятори; 225; 15%. Діуретики; 213; 14%. Гормон та метаболічні модулятори; 127; 8%. Глюкокортикостероїди; 69; 5%. Бета-2 агоністи; 67; 4%. Каннабіноїди; 42; 3%. Пептидні гормони та подібні речовини; 48; 3%. Наркотики; 4; 0%. Бета-блокатори; 14; 1%.

За кількістю порушень антидопінгових правил у всьому світі за олімпійськими видами спорту. Теніс-15, Веслування-15, Каное/Байдарка-16, Баскетбол-25, Дзюдо-32, Бокс-38, Водні види-50, Боротьба-55, Союз Регбі-72, Футбол-82, Важка Атлетика-160, Велоспорт-179, Легка Атлетика-227 [5].

Результати досліджень. Згідно з результатами соціологічних досліджень, приблизно 12,3% із 50 опитаних респондентів віком від 18 до 30 років схвалюють застосування допінгу під час спортивних змагань. Ще 21,6% учасників опитування стверджують, що самі скористалися б допінгом лише за умови, що це залишиться безкарним. 61,1% респондентів, що залишилися, категорично проти допінгу і вважають його використання нечесним спортом [1].

Колишня чемпіонка Європи зі штовхання ядра з НДР Хайді Крігер, згодом вимушена через надмірне прийому наркотиків поміняти стать з жіночого на чоловічий і стати Андреасом Крігером, вважає, що в сучасному «великому спорті» чесних атлетів нині – сотня або дві». Решта, на його думку, намагаються найвищих досягнень за допомогою штучних стимуляторів. При цьому чим досконаліше стає антидопінговий механізм, тим витонченішими стає допінгова медична фармакологія.

Fair Play (Фейр-плей в перекладі з англійської означає «Чесна гра») Основний слоган Чесної гри – «негласна чеснота в регламентованих конфліктах».

Сьогодні допінг – не просто приватна практика спортивних лікарів, а ретельно організована система науково-методичного та медичного супроводу. Деякі лікарі вимагають узаконити певні фармакологічні засоби, які, на їхню думку, зможуть допомогти спортсменам упоратися із навантаженнями, яким піддається їхній організм під час тренувань та спортивних змагань, підвищать їх больовий поріг, а також полегшать процес лікування спортивних травм та подальшого відновлення. Але, як відомо, далеко не всі види допінгових засобів позитивно впливають на організм людини.

На мою думку допінг в спорті – це обман. Він порушує принципи спортивної доброчесності та справедливої гри. У змаганнях важлива не тільки перемога, а й чесна конкуренція. Використання допінгових препаратів створює нерівні умови у досягненні спортивного результату та завдає шкоди престижу країни і команди.

Висновки. Допінг – актуальна проблема сучасного спорту. В умовах глобалізації досягнення спортивних рекордів видається неможливим без використання допінгових засобів, а єдиним фактором стримування є можливість виявлення заборонених препаратів у спортсменів. Робота антидопінгових організацій дає свої плоди, але не вирішує проблему повністю. У той же час концепція сучасного спорту «Перемога за будь-яку ціну» не чинить благотворного впливу на підхід спортсменів до вибору між чесною поразкою чи фальшивою перемогою на користь першого.

Список літератури

1. Бордюгова Н.В. Правопорушення в спорті: допінг, поняття і історія розповсюдження. URL: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2010_1/291.pdf (дата звернення 17.10.22).

2. Платонов В. Н. Допинг в олимпийском спорте: история, состояние, перспективы. Допинг и эргогенные средства в спорте / В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2003.

3. Башкін І. М. Характеристика субстанцій, що входять до міжнародного стандарту ВАДА «Заборонений список» / Башкін І. М., Корж В. П., Курліщук І. М. – Київ, 2008.

4. Спортивний журнал «Sports Illustrated» URL: www.si.com.

5. Національний антидопінговий центр України URL: nadc.org.ua.

УЗГОДЖЕНІСТЬ ДІЙ СПОРТСМЕНІВ, ЯКІ СПЕЦІАЛІЗУЮТЬСЯ У МОТОКРОСІ НА МОТОЦИКЛАХ З КОЛЯСКОЮ

Сова М. А., Градусов В.

*Харківський фаховий коледж спорту
Харків, Україна*

Вступ: Мотокрос на мотоциклах з коляскою відноситься до складного технічного виду спорту. Успіх досягнень залежить, як від якості використовуваної техніки, так і від рівня підготовленості екіпажу.

Складність організації підготовки спортсменів в мотокросі на мотоциклах з коляскою, характерна тим, що додається проблема узгодженості взаємодій екіпажу. Крім високого відчуття самого транспортного засобу, невід'ємною частиною його керування є узгодження з діями партнера (passenger).

Мета досліджень: Визначення умов сумісності екіпажу.

У проведених дослідженнях використовувались наступні

Методи: методи біомеханічного аналізу результатів прискореної кінозйомки техніки водіння мотоциклів з боковим причепом.

Результати: Істотна відмінність sidecar від класичного мотокросу полягає в тому, що гонщику необхідно володіти не тільки досконало технікою управління мотоциклом, але і враховувати при цьому синхронність дій свого партнера, який виконує роль живого балансу, і забезпечує підвищену стійкість технічного засобу. Саме ця особливість визначає складність організації підбору та тренування екіпажу. Зміст і рівень підготовленості повністю визначається специфічною особливістю фізичного навантаження. У цьому випадку рухова діяльність пасажирів і гонщиків істотно розрізняються. Суттєва особливість такого роду діяльності полягає в специфіці статичних зусиль, які забезпечують збереження робочої пози кожного із спортсменів. «Пасажир» або колісний в більше схильний до статичної напруги в визначеному положенні, і швидкої зміни цього положення з великою амплітудою, для переходу з одного робочого стану в інший. Особливістю рухових статичних напружень є ускладненість виконання акту дихання і циркуляції крові через напругу м'язів, що в цілому призводить до прискореного стомлення і збільшенню неточності виконуваних рухових дій.